

SUDSKA PRAKSA

P. Novoselec: Sudska praksa
Hrvatski ljetopis za kazneno pravo i praksu (Zagreb), vol. 8, broj 2/2001, str. 225-233.

Dr. sc. Petar Novoselec*

SUDSKA PRAKSA

1. Ratni zločin protiv civilnog stanovništva kao blanketno kazneno djelo. Isključenje konstrukcije produljenog kaznenog djela zbog vremenskog diskontinuiteta između pojedinih radnji.

I. Budući da se ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. OKZRH može počiniti samo kršenjem pravila međunarodnog prava, u presudi kojom se optuženik oglašava krivim zbog tog kaznenog djela sud je dužan točno navesti koja je pravila međunarodnog prava prekršio optuženik.

II. Isključena je konstrukcija produljenog kaznenog djela ako između pojedinih radnji koje se mogu podvesti pod ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZRH postoji izraziti vremenski diskontinuitet.

Ustavni sud Republike Hrvatske
U-III-386/1998. od 5. 7. 2000.

Činjenično stanje

Optuženik je u razdoblju od 17. 8. 1991. do 24.12.1991. kao pripadnik postrojbi tzv. "SAO Krajine" otvarao vatru minobacačima na grad Pakrac, što je imalo za posljedicu velika razaranja (uništeno je preko 20 zgrada). Presudom Vojnog suda u Bjelovaru K-93/95-38 od 20.9.1995. osuđen je zbog kaznenog djela oružane pobune iz čl. 244. st. 1. u vezi s čl. 235. st. 1. KZRH na kaznu zatvora u trajanju od 8 godina. VSRH je presudom I Kž-174/96 od 11.6.1996. potvrdio tu presudu.

Optuženik je 1.5.1995. u istom svojstvu ponovno granatirao Pakrac minobacačkim projektilima, kojom prilikom je oštetio četiri zgrade, dok je jedna osoba zadobila višestruke eksplozivne ozljede teške naravi. Presudom Županijskog suda u Požegi K-47/96-12 od 3.3.1997. osuđen je zbog ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZRH na kaznu zatvora u trajanju od 7 godina. Njegova žalba odbijena je presudom VSRH I Kž-239/97-5 od 10.2.1998.

Osuđenik je podnio ustavnu tužbu protiv presude Županijskog suda u Požegi K-47/96 i protiv presude VSRH I Kž-239/97 smatrajući da je povrijeđeno njegovo ustavno pravo na pravično i zakonito suđenje (čl. 29. st. 1. Ustava) jer su ga sudovi proglasili krivim za djelo čija obilježja nisu jasno određena zakonom (podnositelj tužbe zapravo misli da je povrijeđeno načelo zakonitosti iz čl. 31. st. 1. Ustava), a zatim i da je povrijeđeno njegovo ustavno pravo da ne može biti ponovno suđen za djelo za koje je već suđen (čl. 31. st. 2. Ustava). Ustavni sud je donio odluku kojom se ustavna tužba odbija.

* Dr. sc. Petar Novoselec, redoviti profesor Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

Iz obrazloženja

“Što se tiče navoda o tome da je podnositelj oglašen krivim za djelo čija obilježja nisu jasno određena zakonom (povreda članka 31. stavka 1. Ustava) valja reći sljedeće:

Kazneno djelo iz čl. 120. OKZRH (ratni zločin protiv civilnog stanovništva) je tzv. blanketno kazneno djelo. Da bi to kazneno djelo postojalo nije dovoljno da počinitelj počini radnje pobliže navedene u zakonskom opisu, nego se traži i to da to učini kršeći pravila međunarodnog prava. To znači da je u slučajevima kada počinitelj počini opisane radnje, ali ne krši pravila međunarodnog prava, isključen navedeni ratni zločin.

Za pitanje ratnih zločina počinjenih od 1991. godine na području bivše Jugoslavije izvorom međunarodnog prava smatraju se zajedničke odredbe triju Ženevskih konvencija od 12. kolovoza 1949. godine, odredbe Dopunskog protokola II. tim konvencijama od 8. lipnja 1977. godine, te Statut Međunarodnog kaznenog suda za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava na području bivše Jugoslavije.

U kaznenom postupku koji je prethodio ustavnosudskom postupku utvrđeno je da je podnositelj počinio neke od radnji navedenih u odredbi članka 120. OKZRH (napad na civilno stanovništvo, na naselje kojega je posljedica teška tjelesna ozljeda, uništavanje imovine). Međutim, da bi mogao biti osuđen za kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva potrebno je utvrditi kršenje odredaba međunarodnog prava.

U izreci presude prvostupanjski sud navodi da je podnositelj postupio protivno odredbama Ženevskih konvencija o zaštiti građanskih osoba u vrijeme rata od 12. kolovoza 1949. godine, ne pozivajući se na konkretnu odredbu Konvencije koja je povrijeđena.

Odredbom članka 3. stavka 1. točke 1. navedene Ženevske konvencije o zaštiti građanskih osoba u vrijeme rata od 12. kolovoza 1949. godine zabranjuje se svako nasilje protiv života i tijela građanskih osoba (civila), dok je odredbom članka 4. stavka 2. točke a. Dopunskog protokola II. zabranjeno nasilje nad životom, zdravljem i fizičkim ili mentalnim blagostanjem građanskih osoba. U stavku 2. članka 13. Dopunskog protokola II. propisano je da civilno stanovništvo i pojedini civili neće biti predmetom napada. Iz navedenog proizlazi nedvojben zaključak da su radnje za koje je podnositelj oglašen krivim predstavljale kršenje pravila međunarodnog prava.

Što se tiče uništavanja imovine, istaknuti je da Statut Međunarodnog kaznenog suda za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava na području bivše Jugoslavije od 1991. godine, u članku 2.d) zabranjuje opsežno uništavanje i oduzimanje imovine koje nije opravdano vojnim potrebama i koje je provedeno bespravno i samovoljno, u članku 3.b) zabranjuje samovoljno uništavanje gradova i sela ili pustošenje koje nije opravdano vojnim potrebama i u članku 3.c) napad ili bombardiranje bilo kojim sredstvima nebranjениh gradova, sela, naselja ili objekata. Kako su navedene odredbe izvor međunarodnog prava, treba zaključiti da je podnositelj i u tom dijelu kršio pravila međunarodnog prava.

Dakle, podnositelj je i prilikom napada na građanske osobe i prilikom napada na civilnu imovinu kršio pravila međunarodnog prava, što je obilježje kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz članka 120. stavka 1. tada važećeg OKZRH zbog kojeg je oglašen krivim pa stoga nije osnovana njegova tvrdnja iz ustavne tužbe da je osuđen za djelo koje nije utvrđeno zakonom ili međunarodnim pravom kao kazneno

djelo, a što bi imalo za posljedicu povredu njegovog ustavnog prava iz članka 31. stavka 1. Ustava. Točna je podnositeljeva tvrdnja da sudovi nisu izričito naveli koje odredbe međunarodnog prava je prekršao, međutim, taj propust predstavlja samo povredu odredaba tada važećeg Zakona o krivičnom postupku i nema za posljedicu povredu podnositeljeva ustavnog prava na pravično suđenje na koje u ustavnoj tužbi ukazuje.

Ocjenjujući osnovanost ustavne tužbe u dijelu koji se upire na povredu ustavnog prava iz članka 31. stavka 2. Ustava (nitko ne može biti ponovno suđen za djelo za koje je već bio suđen i za koje je donesena pravomoćna sudska odluka), Ustavni sud je utvrdio sljedeće:

Presudom Vojnog suda u Bjelovaru broj K-93/95 od 20. rujna 1995. godine podnositelj je oglašen krivim zbog kaznenog djela oružane pobune iz članka 244. stavka 1. u svezi s člankom 235. stavkom 1. KZRH, koje je počinjeno u razdoblju od 17. kolovoza 1991. godine do 24. prosinca 1991. godine, dok se presuda Županijskog suda u Požegi, broj K-47/96 od 3. ožujka od 3. ožujka 1997. godine, odnosi na kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz članka 120. stavka 1. OKZRH počinjeno 1. svibnja 1995. godine.

Iz podataka u spisu proizlazi da se radi o presudama koje obuhvaćaju dva različita činjenična supstrata, različito pravno označena. Zbog izrazitog vremenskog diskontinuiteta među tim djelima isključena je i konstrukcija produljenog kaznenog djela prema kojoj bi se radnje iz obje presude mogle smatrati jedinstvenim kaznenim djelom. Stoga je zaključak ovoga Suda da u konkretnom slučaju podnositelju nije povrijeđeno ustavno pravo iz članka 31. stavka 2. Ustava.”

Napomena

Ovdje citirana odluka Ustavnog suda važna je za kazneno pravo iz četiriju razloga.

1. Ustavni sud zauzima stajalište da je ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. KZRH (sada ratni zločin protiv civilnog pučanstva iz čl. 158. Kaznenog zakona) blanketno kazneno djelo jer za njegovo postojanje nije dovoljno da počinitelj izvrši radnje poblize opisane u zakonskom opisu, nego se traži i da to učini “kršeći pravila međunarodnog prava”. To znači da je u slučajevima kada počinitelj, doduše, izvrši opisane radnje, ali ne krši pravila međunarodnog prava, isključen navedeni ratni zločin (tako u našoj literaturi i *Ksenija Turković* u knjizi *Horvatića, Šeparovića i suradnika*, Kazneno pravo, posebni dio, Zagreb 1999, str. 161). Razumije se da u slučajevima kada nema kršenja međunarodnog prava dolazi u obzir neko drugo kazneno djelo (npr. ubojstvo). Otud proizlazi daljnji zaključak da sudovi sudeći za navedeni ratni zločin moraju obrazložiti i koja su pravila međunarodnog prava povrijeđena jer u protivnom slučaju krše odredbe Zakona o kaznenom postupku, naročito odredbu čl. 355. st. 1. toč. 1. prema kojoj je sud u presudi dužan navesti okolnosti koje čine obilježja kaznenog djela. Ipak, takav propust ne predstavlja i povredu osuđenikova ustavnog prava, ako povreda međunarodnog prava zaista postoji.

2. Oružani sukob s pobunjenicima u Hrvatskoj 1991-1995. bio je nemeđunarodni sukob pa se na nj imaju primijeniti pravila Dopunskog protokola uz Ženevske konvencije od 12. kolovoza 1949. o zaštiti žrtava nemeđunarodnih oružanih sukoba od 8.6.1977. (Protokol II).

3. Statut Međunarodnog kaznenog suda za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava na području bivše Jugoslavije iz 1991. jest izvor međunarodnog kaznenog prava pa njegova pravila imaju primjenjivati i hrvatski sudovi (u konkretnom slučaju pri ocjeni pitanja je li ostvareno kršenje pravila međunarodnog prava kao pretpostavka ratnog zločina protiv civilnog stanovništva).

4. Ratni zločin protiv civilnog stanovništva može se počiniti i u obliku produljenog kaznenog djela, ali je ta konstrukcija isključena ako između pojedinih radnji postoji veliki vremenski diskontinuitet (u konkretnom slučaju jedne su radnje izvršene u razdoblju od 17. 8. 1991. do 24.12.1991. a druge 1.5.1995).

2. Zabrana povratnog djelovanja zakona kada se izmijene obilježja kaznenog djela

Nakon ukidanja kaznenog djela iz čl. 334. st. 1. i 2. Carinskog zakona ne može se njegove počinitelje osuditi za to kazneno djelo, ali ni za kazneno djelo izbjegavanja carinskog nadzora iz čl. 298. st. 1. i 2. Kaznenog zakona jer između tih kaznenih djela ne postoji pravni kontinuitet.

**Županijski sud u Bjelovaru, Kž-235/01-3 od 8.11.2001.
(Općinski sud u Virovitici, K-41/01)**

Činjenično stanje

Optuženik je dogovorio s više vozača da mu iz Turske u kombijima dovezu u Hrvatsku razne tekstilne proizvode s fakturama turskog proizvođača na ime izmišljenog kupca u Tuzli. Nakon toga ih je dočekivao na carinskom prijelazu T.P. i prijavljivao robu kao provoz kroz RH, da bi je onda, umjesto da je izveze, distribuirao na području RH. Na taj je način u razdoblju od 21. svibnja do 28. srpnja 1996. preuzeo ukupno 16 pošiljaka tekstilne robe za koju nije platio uvoznu carinu u iznosu 335.431,00 kuna.

Prvobitnom optužnicom, podignutom 1. srpnja 1997, stavljeno mu je na teret da je organizirao više osoba radi bavljenja prenošenjem robe preko carinske crte izbjegavajući mjere carinskog nadzora te da je na taj način počinio kazneno djelo iz čl. 334. st. 2. u vezi sa st. 1. Carinskog zakona. Podneskom od 29. ožujka 2001. državni je odvjetnik izmijenio opis i pravnu oznaku djela navodeći da je optuženik organizirao osobe da prenesu veću količinu robe preko carinske crte izbjegavajući mjere carinskog nadzora i da je na taj način počinio kazneno djelo iz čl. 298. st. 2. u vezi sa st. 1. Kaznenog zakona.

Prvostupanijski je sud donio presudu kojom se optuženik oslobađa optužbe jer djelo koje je bilo predmet optužbe nije kazneno djelo. Drugostupanijski je sud odbio žalbu državnog odvjetnika kao neosnovanu i potvrdio prvostupanijsku presudu.

Iz obrazloženja

“Suprotno stajalištu žalitelja i ovo vijeće smatra, kao i sud prvoga stupnja, da ne postoji pravni kontinuitet između krivičnog djela iz čl. 334. Carinskog zakona i kaznenog djela iz čl. 298. KZ prema kojemu bi na sve počinitelje kaznenih djela koja su pravno označena po čl. 334. Carinskog zakona trebalo primijeniti odredbu čl. 298. KZ.

Člankom 334. Carinskog zakona bilo je kriminalizirano obrtmično bavljenje prenošenjem robe preko carinske crte, a u st. 2. organiziranje grupe ili osoba za izvršenje tog osnovnog krivičnog djela, dok je u čl. 298. KZ, kada je on stupio na snagu 1. 1. 1998., kriminalizirano prenošenje veće količine robe, a u stavku 2. istog članka organiziranje grupe ili osoba za vršenje tog osnovnog kaznenog djela. Tek Zakonom o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona od 22.12.2000. (NN 129/00) proširena je inkriminacija kaznenog djela iz čl. 298. st. 1. KZ i na prenošenje jedne stvari velike vrijednosti, nakon čega je Vrhovni sud Republike Hrvatske donio pravno shvaćanje

broj II - I Kr.24/01 od 23. 1. 2000. godine da se pod pojmom 'stvari velike vrijednosti' ima smatrati stvar u vrijednosti preko 30.000,00 kuna.

Prema tome radi se o kaznenim djelima s različitim bitnim obilježjima pa nije prihvatljivo stajalište žalitelja da između tih kaznenih djela postoji pravni kontinuitet. Da ne postoji takav kontinuitet proizlazi i iz činjenice da je kazneno djelo iz čl. 298. KZ propisano u Kaznenom zakonu koji je stupio na snagu 1.1.1998., a da je krivično djelo iz čl. 334. Carinskog zakona dekriminalizirano donošenjem Carinskog zakona 23.7.1999. (NN 78/99). Dakle, preko jedne godine i šest mjeseci bile su kriminalizirane i radnje obrtimičnog bavljenja prenošenjem robe preko carinske crte i prenošenje veće količine robe, a tek nakon toga kriminalizirano je i prenošenje stvari velike vrijednosti izmjenom Zakona koja je stupila na snagu 1.1.2001."

Napomena

Presude se u ovom slučaju odnose na prijedorno pitanje kako primijeniti zabranu povratnog djelovanja odnosno obveznu primjenu blažeg zakona u slučaju kada se promijene obilježja kaznenog djela, a počiniteljevo se djelo može podvesti i pod stari i pod novi propis. To pitanje i u njemačkoj dogmatici stvara posebne probleme (za stajalište njemačke doktrine o tome usp. *Eser*, u: *Schönke/Schröder*, *Strafgesetzbuch*, Kommentar, 26. Auflage, München 2001, str. 62).

U ovdje prikazanim odlukama naši sudovi polaze od ispravnog shvaćanja da najprije treba ocijeniti je li prilikom izmjene obilježja očuvan *kontinuitet tipa nepravda*, tj. radi li se još uopće o istom kaznenom djelu. Ako je taj kontinuitet očuvan, primijenit će se zakon koji je bio na snazi u vrijeme počinjenja kaznenog djela, a kasniji samo ako je blaži za počinitelja (to je u ovom slučaju bila teza optužbe). Ako pak kontinuiteta nema, stari zakon se više ne može primijeniti jer je ukinut, a s njime i kazneno djelo, a novi se ne može primijeniti jer nije bio na snazi u vrijeme počinjenja djela pa bi njegova primjena značila povredu zabrane povratnog djelovanja zakona (to je u ovom slučaju zaključak sudova).

Za ocjenu postoji li kontinuitet ili identitet nije dovoljno da su oba kaznena djela usmjerena na zaštitu istog pravnog dobra, što je u ovom slučaju ispunjeno jer i čl. 334. st. 1. i 2. Carinskog zakona i čl. 298. st. 1. i 2. KZ služe osiguranju carinskog nadzora a time i državnih prihoda. Pored toga, identitet djela može činiti i način napada na zaštićeno pravno dobro ili modalitet same radnje u kom se slučaju i garantivna funkcija Kaznenog zakona ne sastoji u tome da se građanima unaprijed stavi do znanja da će biti kažnjeni za bilo koju povredu nekog pravnog dobra, nego samo za povredu izvršenu na unaprijed propisani način. Upravo takav tip kaznenog djela s propisanim modalitetom napada na pravno dobro u pitanju je u našem slučaju: dok je taj modalitet u temeljnom obliku tog kaznenog djela u čl. 334. st. 1. Carinskog zakona označen kao bavljenje prenošenjem robe preko carinske crte, ili kao prenošenje robe preko carinske crte s oružjem, u grupi ili upotrebom sile ili prijetnje, u čl. 298. st. 1. KZ on se sastoji u velikoj količini robe i velikoj vrijednosti stvari. Kao dodatni argument žalbeni sud s pravom ističe i okolnost da su godinu i po oba kaznena djela postojala istodobno, što je logički moguće samo ako se zaniječe njihova istovjetnost.

Prema tome, budući da nema kontinuiteta između kaznenih djela iz čl. 334. st. 1. i 2. Carinskog zakona i čl. 298. st. 1. i 2. Kaznenog zakona, sudovi su ispravno zaključili da ponašanja predviđena u čl. 334. st. 1. i 2. Carinskog zakona nakon stavljanja izvan snage tog zakona više ne predstavljaju nijedno od tih kaznenih djela.

3. Krivotvorenje isprave kao beznačajno djelo

Izradom i korištenjem duplikata registarske pločice koja ima isti sadržaj kao i originalna pločica ostvaruju se obilježja kaznenog djela krivotvorenja isprave iz čl. 311. st. 2. KZ, ali je takvo djelo beznačajno pa nije kazneno djelo.

**Županijski sud u Zadru, Kž-205/00 od 10.1.2001.
(Općinski sud u Zadru, K-195/00)**

Činjenično stanje

Optuženik je izgubio registarsku pločicu svog motocikla "Yamaha". U policijskoj stanici rečeno mu je da postupak za dobivanje nove pločice traje desetak dana. Kako nije mogao tako dugo čekati, dao je u jednoj trgovini izraditi duplikat pločice na kojoj su bili isti podaci kao i u originalnoj pločici, samo je nova pločica bila manja. Nakon toga vozio je motocikl s novom pločicom, ali ga je zaustavila policijska ophodnja i oduzela mu je.

Prvostupanjski je sud ocijenio da je optuženik nabavio lažnu ispravu i uporabio je kao pravu, ali je djelo označio kao beznačajno i optuženika oslobodio optužbe. Drugostupanjski je sud odbio žalbu državnog odvjetnika kao neosnovanu.

Iz obrazloženja

"Imajući u vidu da je inkriminirana registarska pločica sadržavala identične podatke i oznaku kao i ona originalna, za koju je optuženik ustvrdio da ju je izgubio, te da je riječ o krivotvorini samo u pitanju oblika i ovlaštenog izdavatelja, a ne i sadržaja, kao i da je optuženik do sada neosuđivana osoba i da se protiv njega ne vodi drugi kazneni postupak, prihvatljiv je zaključak prvostupanjskog suda da je riječ o beznačajnom djelu. Kako je optuženik inkriminirane registarske oznake na motociklu nosio otvoreno, javno, ne narušavajući sadržaj originalne isprave (pločice), te kako zbog toga nisu nastupile nikakve posljedice za pravni sustav, takav način postupanja u sebi sadrži elemente beznačajnosti iz čl. 28. KZ."

Napomena

Iako zaključak prema kome optuženikov postupak nije kazneno djelo valja odobriti, postavlja se pitanje nije li bilo ispravnije uzeti da kaznenog djela nema već zato što optuženik nije ostvario obilježja kaznenog djela krivotvorenja isprave iz čl. 311. st. 2. KZ, u kom slučaju otpadaju razmatranja o tome jesu li ostvarene pretpostavke beznačajnog djela. Na takav zaključak upućuje i citirano obrazloženje u dijelu u kome se tvrdi da optuženikom radnjom "nisu nastupile nikakve posljedice za pravni sustav" jer o beznačajnom djelu može biti govora samo ako su ostvarena obilježja kaznenog djela, pa prema tome i ako je nastupila neka posljedica za zaštićeno dobro i pravni sustav ako je ona ujedno i obilježje kaznenog djela, kako to proizlazi iz čl. 28. KZ.

Naknadno izrađena registarska pločica predstavlja duplikat isprave te se po svom značaju izjednačuje s fotokopijom i svakim drugim prijepisom pismene isprave. Njemačka dogmatika polazi od toga da prijepis (*Abschrift*) uopće nije isprava (iz bogate njemačke literature o tom pitanju usp. npr. *Arzt/Weber*, Strafrecht, Besonderer Teil, Bielefeld 2000, str. 716, ili *Schönke/Schröder*, Strafgesetzbuch, Kommentar, 26. Auflage, München 2001, str. 2223). To se kod nas ne bi moglo prihvatiti s obzirom na to da se, prema našem zakonu, isprava široko definira kao "svaki predmet podoban ili određen da služi kao dokaz neke činjenice koja ima vrijednost za

pravne odnose” (čl. 89. st. 24. KZ), a nema nikakve dvojbe da i prijepisi i drugi duplikati, osobito fotokopije, u našem pravnom prometu služe za dokazivanje nekih činjenica. Drugo je pitanje je li duplikat uvijek lažna isprava, dakle i onda kada je vjeran originalu, ili je to samo onda kada je u njemu izmijenjen sadržaj izjave izdavatelja.

Ne može se usvojiti tvrdnja sudova u ovom slučaju da je duplikat registarske pločice lažna isprava. Lažna je ona isprava koja ne potječe od osobe koja je na njoj naznačena kao izdavatelj. Lažnom se ispravom uvijek pripisuje izdavatelju izjava koju on nije dao. O tome ovdje ne može biti govora jer duplikat pločice i dalje sadrži izjavu zbiljskog izdavatelja (policije), a ne majstora koji ga je izradio. To je osobito jasno pođe li se od tzv. teorije duhovnosti (njem. *Geistigkeitstheorie*) prema kojoj izdavatelj nije onaj tko je tjelesno izradio ispravu, nego onaj tko duhovno stoji iza nje, tko izjavu sadržanu u njoj smatra svojom (usp. *Lackner*, Strafgesetzbuch, Leipziger Kommentar, 10. Auflage, §§ 267-282, Berlin-New York 1982, str. 26). Izradom duplikata nije doveden u pitanje identitet tako shvaćenog izdavatelja, niti je izmijenjena njegova izjava, nego je ona, naprotiv, samo ponovljena: i iz duplikata je vidljivo kako policija tvrdi da određeni registarski broj služi za identifikaciju motornog vozila kojemu je taj broj i bio namijenjen. Po tome se optuženikov postupak bitno razlikuje od postupka počinitelja koji, primjerice, na motorno vozilo stavi nepripadajuću registarsku pločicu, u kom slučaju zaista nastaje lažna isprava jer se njome izdavatelju pripisuje izjava koju on nije dao (da pločica služi za identifikaciju vozila koje policija nije imala na umu). Stoga se ne može usvojiti navod iz citiranog obrazloženja prema kojem je riječ o krivotvorini glede ovlaštenog izdavatelja, a koja polazi od toga da je izdavatelj osoba koja je izradila duplikat pločica. Što se pak tiče izmjene dimenzija pločice, ta je okolnost neodlučna za pitanje radi li se o lažnoj ispravi: smanjenje pločice ni na koji način nije utjecalo na sadržaj izjave sadržane u njoj, što priznaje i sud kad naglašava da sadržaj originalne isprave nije bio narušen. Istina je da se takvim smanjenjem otežava identifikacija vozila u prometu, što može neizravno utjecati i na sigurnost prometa, ali pravno dobro koje se štiti kaznenim djelom krivotvorenja isprave nije sigurnost prometa, nego vjerodostojnost isprava.

Ako bi se zauzelo stajalište da se izradom vjernog duplikata prave isprave ostvaruju obilježja krivotvorenja isprave, a da se kazneno djelo može isključiti samo ako su ostvarene sve pretpostavke beznačajnog djela, onda bi to vrijedilo i za izradu i korištenje vjernih fotokopija brojnih drugih javnih isprava koje se u našem pravnom prometu priznaju kao originali (npr. domovnice, školske svjedodžbe i sl.), pa bi o tome je li takvo djelo beznačajno državni odvjetnici ili sudovi morali odlučivati u svakom pojedinom slučaju. Takvo rješenje došlo bi u sukob sa zbiljskim životom.